

Eilif Samuelsen, orkumálaráðharri:

Vit mugu fáa kjak um orkumál — men vit kunnu ikki bíða við at útbyggja vatnorkuna

Fiskaíðnaðurin skal til at góðska vøurnar meira — hetta krevur orku — tað má ikki henda, at virkini koma at mangla orku

— Verður ikki ein avgerð tikin longu í nýkomandi tingsetuni um at útbyggja vatnorkuna í Føroyum, so mugu vit longu nú bíleggja ein líknandi dieselmotor, sum tann, ið er keyptur til verkið á Sundi.

Soleiðis sigur Eilif Samuelsen, orkumálaráðharri uppá fyrispurning, um landsstýrið hevur avgjørt at góðtaka Sevætlanin at útbyggja vatnorkuna í Føroyum. Eilif Samuelsen sigur, at landsstýrið enn onga avgerð hevur tikið til projektið hjá SEV til útbygging av vatnorkuni. — Men henda avgerð má takast skjótt, skulu vit kunna nøkta okkara orkutørv í næstmastu framtíð, sigur landsstýrismaðurin.

karmur um eitt kjak, sum skal halda fram eisini í framtíðini.

Norskt felag samt við Højgaard og Schultz

Eilif Samuelsen sigur viðari, at tað kortini er neyðugt, at vit koma til eina avgerð í spurninginum um útbygging av vatnorkuni. SEV hevur gjøgnumdanska projekteringsfelagið Højgaard og Schultz fingið gjørt eina útbyggingarætlan. Landsstýrið hevur gjøgnum orkuráðið latið eitt norskt felag kannað projektið. Nú hevur orkuráðið so frætt frá norska felagnum, at tað í høvuðsheitum tekur undir við projektinum hjá Højgaard og Schultz.

Eilif Samuelsen: — Vit eru noyðdir at útbyggja onkurstaðni nú beinanvegin. Tað er alt ov kostnaðarmikið at gera okkum enn meira bundnar av oljuni, og tí meti eg, at ein útbygging av vatnorkuni má fara í gongd nú. Sjálvur haldi eg, at henda útbyggingarætlanin hjá SEV er væl undirbygd. Tó skal eg viðganga, at hon hevur sínar vansar, men vit eru nú einaferð noyðdir til at hugsa um framtíðina. Vit koma at hava stóðugt størri tørv á meiri orku, nú okkara høvuðsvinna skal leggja um til at góðska fiskin meira í Føroyum, áðrenn hann fer av landinum.

Landsstýrismaðurin sigur viðari, at tað má ikki henda, at virkini bráðliga ein dag standa og mangla orku, bert tí vit

ikkil fingi sett vatnorku-útbyggingina í gongd.

Eisini aðrar orkukeldur

Uppá fyrispurning um vit ikki eiga at byggja uppá alternativar orkukeldur eisini, sigur Eilif Samuelsen, at tað eiga vit so avgjørt. — Eg eri fyri at

spjaða okkara orkunýtslu yvir á fleiri orkukeldur, m.a. bæði vindmylnur og kolaverk. Tað er greitt, at hetta má kannast gjølla, áðrenn vit kunnu byrja av álvara. Vindmylnuframléiðslan er eitt gott alternativ. Men vit eru enn ikki komnir so langt við hesum, at vit kunnu lýta á hesa eini orkukeldu aleina.

Javnaðarfl....

Framhald av síðu 11 Landsstýrið gekk undir hesa samtykt, men enn er einki tilfar latið og enn er einki orðaskifti ásett.

Hetta hevur nú skund, tí givið er, at so nógvir torgreiddir spurningar eru í hesum máli, at arbeiði at loysa teir tekur mong ár og mugu tí skapast møguleikar fyri at kann-ingararbeiðið verður framskundað, meðan farið verður í gongd við bygging á teim einstøku økjum.

Vatnið skal útbyggjast, men hvussu nógv? Vindurin goymir heilt stórar møguleikar, men hvussu loysa vit regulerings-spurningarnar? Kunnu vit greiða tørvin við smærri vatngoymslum («reservoirum») við at spennna vindmylnuorkuna fyri pumpuverk, ið stóðugt fylla vatn-

goymslurnar? Kann kaðalprojektið á nakran hátt tengjast at orkutørvinum inni á meginlandinum? Í hvønn mun skal teknisk orka framleiðast við olju, føroyskum kóli ella innfluttum kóli?

Tann politiska stóðtakinin til vindmylnu-útbyggingina er heldur ikki greið. Hvør skal byggja? Hvør skal reka? Skulu teir einstaklingar sum byggja og reka, takast burtur úr felagsskapinum, soleiðis at hesin kann framleiða nakað minni, men samstundis má útlíkna kostnaðin á færrí herðar? o.s.fr., o.s.fr.

Sosialurin eigur tí tøkki fyri, at hann fer undir at leggja allar hesar spurningar fram í ljósið. Ein røtt stóðtakinur liggur tá nærri veruleikanum.

Haldið ikki...

Framhald av síðu 9

Tað er vón okkara, at kjakið kann gerast eitt kjak um hvussu vit øll — samfelagið í síni heild — kunnu fáa sum mest burtur úr einum skilgáðum orkupolitikki. Latið ikki politikararnar sleppa at trumfa ígjøgnum loysnir, bert fyri at

hjúlka um seg og síni fyri á tann hátt at tryggja sær afturval — loysnir, sum framtíðin fer at venda bakið, tí tær tæntu bert á huga-málunum hjá eini stutt-skygdari politiskari tingmanning.

Jan Müller, blaðmaður

Sjálvstýris...

Framhald av síðu 10

Hendan stóðtakan floksins er ikki broytt við tí sum til nú er frásagt um turtleggjan av hagum, tæningin av flest møguligum áarløkum í firðirnar, og tær milliónir tons av sjógvi sum árliga halda firðir og sund rein og hava tað ið viðførir ið er ein fyrirtreyt fyri liv.

Tað er tí vón floksins at vit gera nýtslu av tøkari fossamegi sum umsett til oljukostna í dag svarar til um 100 mill. kr. eitt ikki týðningarleyst tal í okkara búskapi.

Vónandi verður henda ætlan ikki framhaldandi politisk handilsvøra í Tingnesi, hetta hevur verið okk- um dyrt nokk til nú, hvat hvør einstakur, idnaðurin og eisini landskassin má ásaðna.

Hendan útbygging kemur sjálvandi ikki at loysa okkara orku-

spurning á hesum øki fyri alla framtíð.

Neyðugt er tí við alternativum loysnum, og er tá vindmegin eitt gott iskoyti, ein orkukelda ið eins og vatni er okkara egna. Fremmandar orkukeldur so sum olja og kol eiga vit at verða minst møgulig knýtt at. Nú veit eg at onkur hugsar um kolaverki sum grundlast-

verk, við partvisari nýtslu av tí orkufátæka kolinum vit eru vælsignað við, men til borgan fyri hesi loysn krevst rúgvismikil prógvtílfar.

Eisini kundi tað gjøst torført at fingið geologiska undirtøku til virksemi innan kolagrevstur til umrødda endamálið.

Tað er soleiðis eftir floksins tykki heilt burtur við at framstilla tær ymisku orkukeldurnar sum endaligar alternativar loysnir, men eiga allar nú kendar og komandi loysnir at finna nýtslu í teiri raðfylgju ið tekniskt og figgarlaga er hin besta.

Tá hugsað verður um, at vit fyri størsta partin nýta orkukeldur sum bæði í fyrstu og aðru roð kasta almikið av spillihita frá sær, so var tað bert rimiligt at tann kreppa sum tók seg upp í 1973 innan oljumarknaðin fekk teknokratir at taka orkuspurningar til álvarsama umhugsan.

Sparsemi á sjógvi og landi, umleggjan innan framleiðslu, og nýtslugerð av øllum tí ið annars bant nakað av orku, her iroknað beinleiðis spill frá husarhaldi, iðnaði og fyrirkøsum.

Enn er litið komið burtur úr, uttan ósemja hóast politiska undirtøku.

Framburðs...

Framhald av síðu 11

Hetta at vit føroyingar halda, at bert monopolir ella einkarættir eru til staðar, so er «den hellige grav vel forvaret» er helst ein leivd frá kongaligu einahandiðini. Men eftir 125 árum uttan kgl. einahandil má hesin tvangstanki kunna sleppa okkum.

Skulu vit fáa ein bert samuligan elorkupris, so má nýtt grundarlag undir framhaldandi el-útbygging. Fyrsta boð má tí verða, at SEV ikki fær loyvi til framhaldandi útbygging, men verður istaðin av útviklinginum tvungin inn í eina djúptgangandi rationalisering.

Harnæst má einkarætturin (monopolíð) avtakast fyri at fáa sunna kapping á hesum øki.

Fyri tað triðja má ein mótpólur til SEV setast á stovn, soleiðis at kapping verður

tryggjað á ein tilíkan hátt, at báðir polar hava áhuga fyri at útvega brúkarunum óðýra orku. Fyrr skulu vit ikki gera okkum vónir um óðýra orku, hvat ið elorku viðlíkir.

Fyri tað fjórða má fæst ein miðvisur orkupolitikur, sum umfatar orkugoymslu til longri tíð, orkupuljing og harav fylgjandi orkuendaprísir, nakað sum vil gera, at meira verður hugsað um «hvat kostar orkan», áðrenn ilögur verða gjørdar, og má orkupolitikurin eisini umfata møguleikar fyri endurnýðslu, privatframleiðslu og avlops-solu av orku.

— Vit hava triggarformar fyri orkunýtslu, men tað ber ikki til at fara at víðgera hesar nágreinliga enn. Tær orkur vit mest nýta fara eil el, varma og framdriving, og er at vóna, at onkur fer at lýsa hesar hvør sær.